

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15692

Tarih : 23.12.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

38095

Aşağıdaki sorularımın, **Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kamuran TANHAN

Mardin Milletvekili

Otizm; eğitimle ortadan kalkan, geçici ya da sonradan “iyileşen” bir durum değil, bireyin yaşamı boyunca devam eden nörogelişimsel bir farklılıktır. Otizmlili bireyler eğitim alabilir, desteklenebilir ve yaşam becerilerini geliştirebilir; ancak bu durum, otizmin sona erdiği ya da bakım ihtiyacının kendiliğinden ortadan kalktığı anlamına gelmez.

Buna rağmen Türkiye'nin birçok yerinde, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından yapılan değerlendirmelerde otizmlili bireylerin puanlarının düşürüldüğü, bu düşürmeler sonucunda evde bakım maaşlarının kesildiği, ancak bireylerin sağlık ve eğitim raporlarında “otizm” ibaresinin aynen korunduğu görülmektedir. Yani otizm tanısı sürerken, bakım ihtiyacı yok sayılmakta; aileler ekonomik ve sosyal olarak yalnız bırakılmaktadır.

Bu uygulama; bilimsel gerçeklerle, engelli haklarıyla ve sosyal devlet sorumluluğuyla bağdaşmadığı gibi, yaşamı omuzlayan ailelerin yükünü daha da ağırlaştırmaktadır. Otizmlili bireylerin ve bakım verenlerin yaşam hakkı, bütçe kalemlerine indirgenemez.

Bu bağlamda;

1. Tasarruf Tedbirleri Genelgesi yayınlandığı tarihten bugüne, RAM'ler tarafından yapılan değerlendirmelerde, otizmlili bireylerin puanlarının düşürölmesi sonucu evde bakım maaşı kesilen kişi sayısı kaçtır? Bu uygulamanın illere göre dağılımı nedir?
2. Otizm tanısı raporlarda açık biçimde yer almaya devam ederken, yalnızca puan düşürölerek bakım maaşının kesilmesi hangi tıbbi, bilimsel ve pedagojik gerekçelere dayanmaktadır?
3. RAM bünyesinde bu değerlendirmeleri yapan personelin, otizmin spektrum yapısı ve "görünmez engellilik" konularındaki yetkinliği nasıl denetlenmektedir?
4. RAM değerlendirmelerinin, sosyal yardımların kesilmesine dolaylı biçimde gerekçe haline getirilmesi yönünde Bakanlığınızın açık ya da örtük bir talimatı bulunmakta mıdır?
5. Ekonomik tasarruf gerekçeleriyle, engelli bireylerin ve ailelerinin yaşamını doğrudan etkileyen bu değerlendirmelere karşı etkili, bağımsız ve erişilebilir bir itiraz mekanizması mevcut mudur?
6. Otizmlili bireylerin eğitim, bakım ve yaşam haklarını birlikte ele alan; aileleri yoksullaştıran değil güçlendiren daha kapsayıcı ve gerçekçi bir değerlendirme modülü geliştirilmesi için Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
7. Bakım maaşı kesilen ailelerin sosyal hayattan kopması ve "yaşam yükü altında ezilmesi" hususunda, Bakanlığınızın "sosyal devlet" ilkesi gereği geliştirdiği bir koruma kalkanı bulunmakta mıdır? RAM puanlarındaki düşüş nedeniyle evde bakım maaşları kesilen ailelerin uğradığı ekonomik hak kayıplarının telafisi için bir çalışmanız var mıdır?
8. RAM puanlarındaki düşüş nedeniyle evde bakım maaşları kesilen ailelerin uğradığı ekonomik hak kayıplarının telafisi için bir çalışmanız var mıdır?
9. Eğitimle kazanılan becerilerin, bireyin bağımsız yaşaması için yeterli olup olmadığına dair izleme ve takip mekanizmanız var mıdır; yoksa sadece anlık test sonuçları mı baz alınmaktadır?